



Vereniging van  
Nederlandse Gemeenten

# VERSNELLING VAN GEMEENTELIJKE PROJECTPROCEDURES

## TEMPO MAKEN, NIEUW SAMENSPEL TUSSEN OVERHEDEN

### 1. Inleiding

Besluitvorming over ruimtevergende projecten en voorzieningen is een complexe aangelegenheid. Voor omvangrijke, maar ook voor minder grote projecten, moeten talrijke procedures worden doorlopen. Het groot aantal benodigde besluiten en de te doorlopen procedures voor de realisering van de projecten leidt tot praktische problemen en stagnatie. Dit brengt tevens het risico met zich mee dat de besluitvorming gebreken vertoont, waarna vernietiging volgt en het project verder stagneert.

De lange doorlooptijd van projecten staat op gespannen voet met een omgeving die steeds verandert. Maatschappelijke en politieke wensen zijn voortdurend aan wijziging onderhevig. Ook de omstandigheden die van belang zijn voor onderzoeken, alsmede de wet- en regelgeving veranderen in rap tempo. Dit leidt voortdurend tot aanpassingen en vertragingen van de projecten. Snelheid in besluitvorming over ruimtelijke aangelegenheden is dan ook absoluut noodzakelijk, met uiteraard behoud van zorgvuldigheid.

Er is veel aandacht voor versnelling van procedures met betrekking tot de rijksinfrastructurele projecten. Gewezen kan worden op de Wet versnelling besluitvorming wegprojecten, de Spoedwet wegverbreding en de Spoedwet wegaanpassing alsmede wijzigingen van de Tracéwet. De recente (voorgestelde) wijzigingen zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op het door het kabinet omarmde rapport van de commissie- Elverding (advies Commissie Versnelling Besluitvorming Infrastructurele Projecten). Veel elementen in het rapport van Elverding zijn echter ook bruikbaar om een versnelling te bereiken in het besluitvormingsproces over grote projecten op gemeentelijk niveau.

Het wetsvoorstel Crisis- en herstelwet bevat een aantal maatregelen en voorzieningen waarmee wordt beoogd de totstandkoming van ruimtelijke projecten, die met name door het rijk worden geïnitieerd, te vereenvoudigen en te versnellen. Het wetsvoorstel houdt onvoldoende rekening met de complexiteit van gemeentelijke ruimtelijke projecten. In deze notitie doen wij een voorstel hoe gemeentelijke projecten efficiënter en effectiever kunnen worden uitgevoerd. Een politiek gedragen integraal principebesluit, een bundeling van de bestaande ruimtelijke, sectorale en financiële besluitvormingsprocedures, een bestuursakkoord over grote gemeentelijke projecten met nationale betekenis en een projectcommissie vormen de bestanddelen van dit voorstel. Onder gemeentelijke projecten met nationale betekenis vallen onder meer grootschalige stedelijke herinrichtingsgebieden en grote woningbouwprojecten.

Veel van de door ons voorgestelde maatregelen kunnen direct in de praktijk door gemeenten toegepast worden. Voor een aantal maatregelen is een wetwijziging nodig.

De notitie is als volgt opgebouwd:

- Paragraaf 2 bevat een analyse van de oorzaken die een snel en efficiënt besluitvormingsproces over ruimtelijke projecten en voorzieningen in de weg staan;
- Paragraaf 3 beschrijft de uitgangspunten waaraan een effectieve en efficiënte besluitvormingsprocedure moet voldoen;
- Paragraaf 4 schetst de contouren van een besluitvormingsprocedure;
- Paragraaf 5 geeft aan welke maatregelen nodig zijn voor een optimale implementatie van de voornoemde besluitvormingsprocedure.

## 2. Knelpunten in het besluitvormingsproces (traagheidsproblematiek)

Het besluitvormingsproces over grote ruimtevergende projecten kan worden onverdeeld in drie fasen:

- de initiatieffase;
- de vaststellingsfase;
- de rechtsbeschermingsfase.

De initiatieffase start met de uitwerking van een bepaald idee en leidt tot een strategisch besluit op basis waarvan het grote project zal plaatsvinden. In de uitvoeringsfase worden alle bestuursbesluiten vastgesteld die nodig zijn voor het ten uitvoer brengen van het project. In de rechtsbeschermingsfase kunnen alle elementen van de uitvoeringsbeslissing aan een rechterlijke toets worden onderworpen.

In de huidige praktijk worden de onderscheiden fasen onvoldoende gemarkeerd waardoor vertraging in het besluitvormingsproces ontstaat. Ook binnen de fasen doen zich op meerdere momenten knelpunten voor die leiden tot een verdere vertraging in de realisering van het project.

### **Initiatieffase**

In de huidige praktijk wordt in de initiatieffase binnen de gemeente gewerkt aan de uitwerking van een bepaald initiatief. Hierin wordt een onderbouwing gemaakt voor de financiering en een verantwoording voor de economische exploitatie van het initiatief. In deze fase worden afspraken gemaakt en inspanningsverbintenissen aangegaan met private partijen die bij de realisering van het project zijn betrokken. Daarna wordt het beleidsvoornemen al dan niet onderworpen aan inspraak en loopt de initiatieffase ongemerkt over in de vaststellingsfase waarin met de voorbereiding van het bestemmingsplan of het projectbesluit wordt gestart.

In de initiatieffase wordt veel te eenzijdig gedacht vanuit de ruimtelijk belangenafweging, terwijl de sectorale belangenafweging in belangrijke mate medebepalend is voor de uiteindelijke beslissing. Het ontbreekt in deze fase aan een goed afgebakende integrale verkenning van alle ruimtelijke, sectorale en financiële belangen die bij de ruimtelijke opgave in het geding zijn.

Burgers, belangenorganisaties en andere overheden hebben in deze fase onvoldoende zicht op de mogelijke gevolgen van de alternatieven voor het project of de voorziening. Voorts wordt de initiatieffase vaak niet afgesloten met een weloverwogen politiek gedragen principebesluit. Deze gebreken vergroten de kans op discussies over het nut en noodzaak van het project in latere fasen van het besluitvormingsproces. Dit heeft vertraging van het besluitvormingsproces tot gevolg.

### **Uitvoeringsbesluitenfase**

Een kwalitatief onvoldoende doorlopen initiatieffase leidt tot een onzeker en instabiel besluitvormingsproces in de uitvoeringsfase. De impliciete bestuursbeslissing over de doorgang van een project biedt onvoldoende duidelijkheid voor een eenduidige juridische vertaling in concrete uitvoeringsbesluiten.

Met name de voorbereiding van het bestemmingsplan of het projectbesluit wordt bemoeilijkt indien er geen helder beeld bestaat over het voorgenomen project .

In de eerste plaats leidt dit tot een verwarrend bestuurlijk en inefficiënt overleg met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met diensten van provincie en rijk. Vaak is sprake van een eilandencultuur, waarbij het algemene kader uit het oog wordt verloren. De voorbereiding van een bestemmingsplan/voorbereidingsbesluit is gebaat met duidelijke uitgangspunten en afspraken met waterschappen en diensten van de provincie en rijk die specifieke sectorbelangen behartigen die in het plan in geding zijn.

In de tweede plaats verlaagt een onvoldoende duidelijk afgebakende beslissing over de ruimtelijke opgave de drempel voor het in ogenschouw nemen van nieuwe gegevens, alternatieven of zelfs scopewijzingen in de vaststellingsfase. Dit heeft regelmatig tot gevolg dat deze fase telkens wordt belast met nieuwe gedetailleerde berekeningen ten behoeve van de lucht, geluid en grondexploitatie , alsmede met gecorrigeerde onderzoeken op het gebied van flora en fauna, archeologie, monumenten, bodemverontreiniging, externe veiligheid en landschappelijke inpassing. Daarnaast neemt de kans op fouten in onderzoeken en misinterpretaties van onderzoeksresultaten exponentieel toe. De kans is groot dat tijdens een rechterlijke procedure blijkt dat het bestemmingsplan/projectbesluit op dit punt gebreken vertonen, die vernietiging van het besluit tot gevolg kunnen hebben. Dit aspect bij de voorbereiding van uitvoeringsbeslissingen kan worden beschouwd als een van de belangrijkste vertragingfactoren.

In de derde plaats wordt het bestemmingsplan of het projectbesluit ten onrechte gezien als het integraal afwegingskader. Hoewel bij de voorbereiding van het ruimtelijk besluit veel aspecten worden onderzocht, kunnen in een bestemmingsplan of een projectbeslissing alleen beslissingen met een ruimtelijke grondslag worden opgenomen.

In de vierde plaats vergroot onvoldoende zicht op de mogelijke gevolgen van de alternatieven voor het project of de voorziening tijdens de initiatieffase de kans op zienswijzen van burgers, belangenorganisaties en andere overheden. Bovendien zal onvoldoende zicht op de mogelijke gevolgen of alternatieven tot gevolg hebben dat het besluit minder goed kan worden gemotiveerd en dat zienswijzen minder makkelijk weerlegd kunnen worden.

Behalve een bestemmingsplan of projectbesluit zijn er voor het ten uitvoer brengen van het project nog veel meer publiekrechtelijke toestemmingen nodig. Naast de bouwvergunning, milieuvergunning, monumentenvergunning, natuurbeschermingsvergunning en een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet wijzen wij onder meer op de besluitvormingsprocedures die nodig zijn voor sloop, bomkap, aanleg van een bouwweg, plaatsing van bouwketen, bronbemaling, heiwerk en het verleggen van kabels en leidingen. Deze verschillende besluitvormingsprocedures worden ongecoördineerd en achter elkaar doorlopen, waardoor telkens opnieuw dezelfde procedurestappen genomen moeten worden. Geconstateerd kan worden dat deze besluitvormingspraktijk uiterst ondoelmatig verloopt.

#### **Rechtsbeschermingsfase**

De kans op fouten in de vaststellingsfase en daarmee het afbreukrisico in het geval van een rechterlijke toets is bijzonder groot. Het ondoelmatig verloop van de vaststellingsfase waarin besluiten ongecoördineerd en achter elkaar worden doorlopen, leidt idem dito tot een ondoelmatige en verbrokkelde rechtsbescherming, ook voor de burger. Tegen veel uitvoeringsbesluiten staat afzonderlijk beroep bij de Rechtbank open en hoger beroep bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State. Lange rechterlijke procedures en grote risico's op gebreken in één van de vele uitvoeringsbesluiten die leiden tot vernietiging, veroorzaken vertraging en stagnatie in de uitvoering van het project.

### **3. Uitgangspunten besluitvormingsprocedure**

Waarom moet een efficiënte besluitvormingsprocedure voldoen? Vooreerst is het van belang de initiatieffase duidelijk af te bakenen met een politiek gedragen principebesluit. Zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat fundamentele discussies over nut en noodzaak van een project op latere momenten in

het besluitvormingsproces worden gevoerd. Voorts dient de principebeslissing bandbreedten te bevatten waarbinnen bij de aanwezige beleidsruimte en beoordelingsvrijheid bij de juridische vertaling moet worden gebleven.

In de uitvoeringsbesluitenfase dient te worden voorkomen dat bij de juridische vertaling de verschillende besluitvormingssporen (inclusief de rechtsbescherming) ongecoördineerd en achter elkaar doorlopen worden, waardoor telkens opnieuw dezelfde procedurestappen genomen moeten worden. Ook moet worden voorkomen dat de betrokken andere overheden zeer gefragmenteerd worden betrokken bij het project waardoor het beeld ontstaat dat de overheden achter elkaar en naast elkaar werken.

De procedure zou als resultaat moeten hebben een besluit op basis waarvan de initiatiefnemer aan het werk kan, de schop de grond in kan steken. Een efficiënte besluitvormingsprocedure moet ervoor zorgen dat de bestaande ruimtelijke, sectorale en financiële besluitvormingsprocedures over de gehele linie worden gebundeld in drie opeenvolgende fasen:

- a. strakkere bundeling van de zienswijzenprocedures in de ontwerpfase;
- b. strakkere bundeling van de vaststellingsprocedures in de vaststellingsfase;
- c. strakkere bundeling van de beroepsprocedures in de beroepsfase.

Met de bundeling van procedures wordt de besluitvorming in de verschillende lijnen gelijkgeschakeld zowel qua inhoud als qua tijd. Bovendien dienen termijnen te worden gesteld waarbinnen de besluitvorming moet plaatsvinden. Belangrijke tijdwinst wordt geboekt door de procedures in de verschillende sporen gelijktijdig te laten starten en gelijktijdig te laten eindigen, in plaats van serieschakeling. Bij beroep is het van belang dat de uitvoeringsbesluiten in één procedure worden behandeld. Dit leidt tevens tot een overzichtelijke en duidelijke rechtsbescherming voor de burger.

#### **4. Contouren van de besluitvormingsprocedure in de toekomst**

De besluitvormingsprocedure voor grote projecten is gericht op twee elementen:

- a. de totstandkoming van een richtinggevend principebesluit met effectbeschrijvingen en bandbreedten voor aan te houden normen;
- b. een compacte efficiënte projectprocedure die zorgt voor een bundeling van de procedures van alle uitvoeringsbesluiten (inclusief de rechtsbescherming) die nodig zijn het ten uitvoer brengen van de principebeslissing. Het is mogelijk om alleen voor de tweede stap te kiezen. Zoals in paragraaf 2 geschetst, vergroot het ontbreken van een politiek gedragen principebesluit de kans op een instabiele fase waarin de uitvoeringsbesluiten worden genomen. Een instabiele vaststellingsfase kan leiden tot vertraging, gebrekkige besluitvorming en uiteindelijk tot stagnatie.

Een selectief aantal gemeentelijke grote projecten zoals de herontwikkeling van stationsgebieden, grootschalige stadsvernieuwing en renovatie van bedrijventerreinen krijgt de status 'Lokaal project met nationale betekenis'. Voor deze projecten geldt een bijzondere besluitvormingsprocedure.

##### *a. Principebesluit*

Gelet op de omvang en ingrijpend van een 'groot' project voor het betrokken gebied ligt het voor de hand om gebruik te maken van een structuurvisie ex artikel 2.1 lid 1 Wro. Onder grote projecten verstaan wij projecten die m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. De structuurvisie is een geschikt instrument voor een integraal principebesluit. Voor de overige, minder omvangrijke, projecten kan desgewenst worden gekozen voor een gemeenteraadsbesluit.

Een gemeentelijke structuurvisie is een door de gemeenteraad vastgesteld strategisch beleidsdocument dat de hoofdlijnen bevat van de voorgenomen gebiedsontwikkeling. Daarnaast dient een structuurvisie een uitvoeringsparagraaf te bevatten waarin de gemeenteraad duidelijk maakt op welke wijze met behulp van welke bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke bevoegdheden de voorgenomen ontwikkeling zal worden uitgevoerd. De gemeente is via de algemene beginselen van behoorlijk bestuur gebonden aan de structuurvisie en mag er alleen gemotiveerd van afwijken. Tegen een structuurvisie staat geen beroep op de bestuursrechter open.

Toegesplitst op een groot gemeente project zou een structuurvisie ons inziens de volgende onderdelen moeten bevatten:

- a. een duidelijke beschrijving van het voorgenomen project en een beschrijving van de alternatieven waarvoor uiteindelijk niet is gekozen. Een goede motivering van de selectie van de gekozen alternatieven. Onderdeel a) is reeds een verplicht onderdeel van de plan-m.e.r.
- b. een beschrijving van de effecten op milieu, ruimte, natuur en cultuurhistorie. Ook dit onderdeel maakt deel uit van een plan-m.e.r. Via globale schattingen en eenvoudige berekeningen dient aannemelijk te worden gemaakt dat de effecten van het voorgenomen project voldoen aan de huidige wet- en regelgeving. Zonodig volgt een beschrijving van aanvullende maatregelen die nodig zijn om aan de milieu-eisen te kunnen voldoen.
- c. een samenvatting van de ingekomen reacties van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding van de structuurvisie en een reactie daarop. De plan-m.e.r. en de ontwerpstructuurvisie dienen gelijktijdig ter inzage te worden gelegd. Zowel op het plan-m.e.r. als tegen de ontwerpstructuurvisie kan een ieder zienswijzen indienen.
- d. een samenvatting van het gevoerde bestuurlijk overleg met besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met diensten van provincie en Rijk. Van belang is dat er bestuurlijke overeenstemming is over de principebeslissing;
- e. heldere randvoorwaarden en bandbreedten met het oog op de nadere uitwerking van het project in concrete uitvoeringsbesluiten. Gedacht kan worden aan budgettering en specifieke eisen in verband met de landschappelijke of stedelijke inpassing, fasering van de besluitvorming e.d.;
- f. voornemens inzake grondverwerving, eventueel gecombineerd met een voorkeursrechtbesluit op grondslag van de structuurvisie;
- g. indien gebruik wordt gemaakt van de projectbesluitbevoegdheid een delegatiebesluit, waarin de bevoegdheid wordt overgedragen aan B en W. Dit leidt tot een versnelling in de besluitvorming, de gemeenteraad er niet meer aan te pas komt. De raad stelt het kader immers vast in de structuurvisie c.q. het principebesluit;
- h. een voorbereidingsbesluit;
- i. een planschaderisico-analyse;
- j. een (voorlopig) overzicht van de benodigde besluiten voor de uitvoering van het project met een strakke projectplanning;
- k. een uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie bevattende een:
  1. een financiële onderbouwing en een voorlopige opzet van de grondexploitatie. In ieder geval wordt de hoogte van het te besteden gemeentelijk budget vastgesteld;
  2. indien het gaat om een publiek-private samenwerking een 'letter of intent' waarin de gemeente een inspanningsverplichting aangaat om de principebeslissing te concretiseren in uitvoeringsbesluiten en private partijen zich bereid te verklaren om nadere uitvoeringsovereenkomsten af te sluiten;

#### **Bijzondere besluitvormingsprocedure**

In de bijlage behorende bij het wetsvoorstel van de CHW wordt een selectief aantal grote gemeentelijke projecten opgenomen waaraan de status 'Lokaal project met nationale betekenis' wordt toegekend. Daarnaast kunnen gedurende de looptijd van de CHW na goedkeuring van de Minister-president nieuwe grote gemeentelijke projecten in de bijlage met deze status worden opgenomen.

Voor projecten met deze status wordt de initiatieffase afgesloten met een bestuursakkoord waarin de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen, provincie en Rijk zich committeren aan de principebeslissing. Het commitment is van belang in de uitvoeringsbesluitenfase bij de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten zoals het bestemmingsplan /projectbesluit en eventuele bovengemeentelijke toestemmingen zoals milieuvergunningen, natuurbeschermingsvergunningen en ontheffingen krachtens de flora- en faunawet.

In het bestuurakkoord wordt een projectcommissie ingesteld waarin vertegenwoordigers van diensten van rijk, provincie, regio en waterschappen plaats dienen te nemen. De projectcommissie wordt voor-

gezet door een verantwoordelijk gemeentelijk bestuurder. Het bestuursakkoord bevat termijnen waarbinnen de hierna volgende projectprocedure moet zijn afgerond. Indien gewenst of nodig kan dit overleg opgeschaald worden naar het bestuurlijke niveau. De gezamenlijke deelname van verschillende overheden kan leiden tot synergie en creatieve en doelmatige oplossingen

#### *b. Projectprocedure.*

Met de coördinatie­regeling in de Wro is het mogelijk om de totstand­koming van het ruimtelijke orde­nings­besluit en alle overige voor de uitvoering van het project benodigde besluiten zoals vergunningen, ontheffingen en onteigenings­besluiten zoveel mogelijk gelijktijdig en gecoördineerd te laten plaats­vin­den. Het is ook mogelijk om de coördinatie­regeling gefaseerd, voor bepaalde clusters van besluiten toe te passen. Artikel 3.31 lid 1 Wro verklaart B en W bevoegd om, in de door de gemeenteraad aangegeven gevallen, de coördinatie­regeling toe te passen.

Groot voordeel ten opzichte van de Wabo is dat niet alleen een combinatie van het projectbesluit, maar ook van het bestemmingsplan met andere uitvoerings­besluiten mogelijk is. Bovendien kan meer worden gecoördineerd dan alleen de benodigde toestemmings­besluiten zoals in de Wabo. Alle denkbare voor het project benodigde uitvoerings­besluiten (mer, onteigening, subsidieverlening, aanbesteding) kunnen onder de coördinatie­regeling worden geplaatst.

B en W coördineren de totstand­koming van de benodigde besluiten. Afdeling 3.4 Awb-procedure is van toepassing verklaard op de voorbereiding van besluiten die deel uitmaken van de coördinatie­regeling. De regeling gaat er vanuit dat alle ontwerp­besluiten op hetzelfde moment ter inzage worden gelegd. Vervolgens dienen de vastgestelde besluiten gelijktijdig bekend te worden gemaakt.

De coördinatie­regeling biedt voorts uit oogpunt van rechts­bescherming belangrijke voordelen. De besluiten die met gebruik­making van de coördinatie­regeling tot stand zijn gekomen, worden wat betreft het ingestelde beroep als één besluit aangemerkt. De bevoegde rechter moet binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift op het beroep beslissen. De Afdeling bestuurs­rechtspraak is in eerste en enige aanleg bevoegd op het beroep te beslissen als tegen een van de gecoördineerde besluiten beroep bij de Afdeling bestuurs­rechtspraak is ingesteld. Ongeacht of tegen het individuele uitvoerings­besluit beroep in twee instanties open staat, kan na inwerking­tre­ding van de CHW, tegen alle uitvoerings­besluiten die onder de coördinatie­regeling vallen nog maar één keer beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuurs­rechtspraak van de Raad van State. Er is géén hoger beroep mogelijk.

Wij bepleiten dat de genoemde bijzondere bepalingen voor projecten in hoofdstuk 1 van de CHW gelden voor alle gemeentelijke m.e.r.-projecten (inclusief de projecten met nationale betekenis) waarvoor deze project­procedure wordt gevolgd.

## **5. Benodigde maatregelen in de Crisis- en herstelwet**

De volgende maatregelen zijn nodig om de bovenomschreven versnelling in het project­besluit­vormings­procedure te kunnen realiseren:

1. Een aantal grootschalige binnenstedelijke herstructurerings­projecten worden met stip op de bijlage geplaatst. Deze projecten hebben de status 'gemeentelijke projecten met nationale betekenis'. Gedurende de looptijd van de CHW kunnen na goedkeuring van de Minister-president nieuwe projecten in de bijlage met de status van 'Lokaal project met lokale betekenis' worden opgenomen. Voor deze projecten dient in de CHW een verplichting te worden opgenomen tot het sluiten van een bestuurs­akkoord met medeoverheden die betrokken zijn bij het project. Een onderdeel van het bestuurs­akkoord is de verplichting tot het instellen van een project­commissie die betrokken wordt bij de voorbereiding van de uitvoerings­besluiten ;
2. Voor alle gemeentelijke m.e.r.-(beoordelings­plichtige)projecten ( inclusief de projecten van nationale betekenis) waarvoor de coördinatie­regeling wordt toegepast, moet het mogelijk zijn om deze toe te voegen aan bijlage I en II uit de CHW, zodat de maatregelen van hoofdstuk 1, afdeling 2 en afdeling 3 van de CHW van toepassing worden;

3. De VNG stelt in samenwerking met het kabinet een stappenplan op voor de totstandkoming van een principebeslissing;
4. De VNG stelt in samenwerking met het kabinet een modelcoördinatie-besluit op;
5. Voor de uit te voeren onderzoeken moet het kabinet standaardregels opstellen die betrekking hebben op vaste rekenmodellen, onderzoeksmethoden en meetmethoden;
6. Er dient ter ondersteuning van gemeenten een voorziening te worden getroffen voor een second-opinion van diverse onderzoeken bijvoorbeeld het RVOB;
7. Indien gemeenten gebruik maken van een gedelegeerd projectbesluit bij toepassing van een coördinatieregeling moet de verplichting om binnen een jaar een bestemmingsplan vast te stellen, door worden geschoven naar de reguliere bestemmingsplanherziening. Uiteraard vervalt hiermee het uitgestelde recht tot het vorderen van leges totdat een bestemmingsplan is vastgesteld;
8. De aanhoudingsplicht voor bouwaanvragen bij samenloop met een milieuvergunning of monumentenvergunning dient bij gebruikmaking van de coördinatieregeling te worden opgeheven;
9. Indien de verwezenlijking van een onderdeel van het gemeentelijk ruimtelijk beleid onevenredig wordt belemmerd door bepalingen in gemeentelijke verordeningen moeten deze regels om dringende reden buiten toepassing kunnen worden gelaten. Vergelijk art. 3.33 lid 7 Wro;
10. Er moet een evaluatie komen van de voorgestelde projectmatige besluitvorming. Dit kan nuttige informatie opleveren voor een Wet Gebiedsontwikkeling en Milieu.